Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/3570

6.7.2026

ACTIVITEITENVERSLAG VAN HET COMITÉ VAN TOEZICHT VAN OLAF — 2025

(C/2026/3570)

Leden van het Comité

Mevrouw Marita Salgrāve
Voorzitter van het Comité van toezicht van OLAF (sinds 17 oktober 2025)
Lid van het Comité sinds 23 september 2022

Senior manager, INTOSAI IDI, professionele en relevante hoge controle-instanties
Voormalig lid van de raad en directeur audit, hoogste controle-instantie, Letland

De heer Dušan Sterle
Lid van het Comité sinds 28 maart 2022

Minister-adviseur bij de permanente vertegenwoordiging van de Republiek Slovenië bij de Europese Unie, ministerie van Buitenlandse en Europese Zaken van de Republiek Slovenië
Voormalig directeur van het bureau voor begrotingstoezicht van de Republiek Slovenië

De heer Angelo Maria Quaglini
Lid van het Comité sinds 23 september 2022

Rechter bij de Rekenkamer, Italië

Mevrouw Maria Stylianidi
Lid van het Comité sinds 6 mei 2025

Advocaat en assistent-hoogleraar aan de Frederick University, Cyprus

De heer Andrei-Atila-Luca Chendi
Lid van het Comité sinds 1 oktober 2025

Voormalig directeur van de directie Controle (afdeling Fraudebestrijding), Roemenië

Mevrouw Teresa Anjinho
Lid van het Comité van 23 september 2022 tot 7 februari 2025

Europese Ombudsman, Straatsburg, Frankrijk

Voorwoord

In 2025 heeft het Comité van toezicht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) zijn werkzaamheden voortgezet in overeenstemming met de in de OLAF-verordening (Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013) vastgestelde prioriteiten en volgens zijn vaste werkmethoden. Met name in de tweede helft van het jaar werden de activiteiten van het Comité ook gebaseerd op het witboek van de Europese Commissie voor de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur, waarin de aanzet werd gegeven tot een bredere reflectie over de toekomst van de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU.

Als een van de actoren binnen deze architectuur heeft het Comité dit debat actief gevolgd en eraan bijgedragen. Het Comité hecht bijzonder veel belang aan dit initiatief, aangezien fraude en corruptie het vertrouwen van het publiek ondermijnen, eerlijke mededinging verstoren en de financiële fundamenten van de EU verzwakken. Door het rechtskader aan te scherpen en de werking van het fraudebestrijdingssysteem te moderniseren, zou de EU de steeds geraffineerdere frauderisico's voor kunnen blijven, en tegelijkertijd de impact van OLAF en de rol van zijn Comité van toezicht verder kunnen ondersteunen.

— Een van de belangrijkste bijdragen van het Comité aan de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU, en een centraal aandachtspunt van zijn werkzaamheden in 2025, was een alomvattende en onafhankelijke beoordeling van de toepassing en het effect van de OLAF-verordening. Het advies van het Comité over deze kwestie is, net als al zijn werkzaamheden, sterk empirisch onderbouwd. Door de dossiers en de onderzoekspraktijk van OLAF te onderzoeken, heeft het Comité inzicht proberen krijgen in de manier waarop het systeem in de praktijk functioneerde. Wanneer zich systemische uitdagingen voordeden, keek het Comité verder dan individuele gevallen om de onderliggende oorzaken ervan vast te stellen. Deze benadering waarborgt dat de aanbevelingen van het Comité ingaan op de onderliggende oorzaken en zinvolle richtsnoeren bieden voor de versterking van het fraudebestrijdingskader van de EU.

— Het Comité heeft verbeteringen van het rechtskader en de operationele praktijken voorgesteld vanuit drie belangrijke invalshoeken: i) de grenzen van de onderzoeken van OLAF, met inbegrip van zijn mandaat en onafhankelijkheid; ii) de uitvoering van onderzoeken, met inbegrip van de duur ervan, procedurewaarborgen en samenwerking met andere actoren binnen de fraudebestrijdingsarchitectuur, en iii) de doeltreffendheid en toegevoegde waarde van de aanbevelingen van OLAF.

— In 2025 heeft het Comité ook aandacht besteed aan een ander kritiek aspect van het samenwerkingskader: de verplichting van OLAF om vermoedelijk strafbare gedragingen te melden aan het Europees Openbaar Ministerie (EOM). In de analyse werd onderzocht hoe OLAF relevante informatie verzamelt en beoordeelt voordat het beslist om een zaak al dan niet te melden, en of dergelijke beslissingen onafhankelijk, zonder onnodige vertraging en met volledige inachtneming van het toepasselijke rechtskader worden genomen. De analyse van het Comité wordt momenteel afgerond en zal worden gepresenteerd in een specifiek advies, dat het Comité voornemens is in de eerste helft van 2026 uit te brengen.

— Voorts heeft het Comité in 2025, in overeenstemming met zijn jaarlijkse praktijk en de OLAF-verordening, het voorontwerp van begroting (VOB) van OLAF voor 2026 onderzocht en een overeenkomstig advies uitgebracht. Het Comité was van oordeel dat het VOB van OLAF voor 2026 een solide basis bood om het Bureau in staat te stellen zijn mandaat en taken uit hoofde van de OLAF-verordening te vervullen. Tegelijkertijd benadrukte het Comité dat voor elke verdere inkrimping van de personele middelen van OLAF een grondige en zorgvuldige evaluatie moet worden uitgevoerd van de mogelijke gevolgen die dit heeft op de prestaties van OLAF en de mate waarin het Bureau zijn kerntaken kan uitvoeren. Het Comité heeft ook beklemtoond dat het belangrijk is instrumenten op het gebied van artificiële intelligentie te ontwikkelen en uit te rollen om de opsporing en preventie van fraude te intensiveren, en het heeft erop gewezen dat bijkomende investeringen in IT-infrastructuur en gespecialiseerde deskundigheid nodig zijn om deze inspanningen te ondersteunen.

— De duur van de onderzoeken blijft een belangrijke indicator voor de doeltreffendheid van het optreden van OLAF. In 2025 is het Comité de onderzoekstermijnen nauwlettend blijven monitoren, met bijzondere aandacht voor zaken die langer dan 36 maanden duren. Het Comité heeft onderzocht of onderbrekingen in de onderzoeksactiviteiten gerechtvaardigd waren, of voldoende prioriteit werd toegekend aan langdurige onderzoeken om ze te kunnen afronden, en of de totale duur van elke zaak in verhouding bleef tot de complexiteit ervan. Nadere gegevens over de bevindingen van het Comité zijn te vinden in dit verslag.

— Een ander belangrijk aspect van de werkzaamheden van het Comité in 2025 was een grondige beoordeling van de uitvoering van de aanbevelingen die het Comité tussen 2021 en 2024 via zijn adviezen aan OLAF heeft gedaan. Het Comité heeft vastgesteld dat 58 % van zijn aanbevelingen met succes was uitgevoerd, 17 % gedeeltelijk was uitgevoerd, en 15 % niet langer van toepassing was wegens gewijzigde omstandigheden. In de overige 10 % van de gevallen was het Comité van mening dat OLAF nog verdere stappen moest zetten.

— De openstaande kwesties houden voornamelijk verband met het versterken van de capaciteit van OLAF om de duur van onderzoeken doeltreffend te beheren, het verduidelijken van de reikwijdte van onderzoeken, en het verder ontwikkelen van de samenwerking tussen OLAF en het EOM. Tegelijkertijd erkent het Comité dat naar verwachting belangrijke ontwikkelingen zullen plaatsvinden in het kader van de lopende herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU. Nadere gegevens over de bevindingen van het Comité zijn te vinden in dit verslag.

Het Comité verrichte zijn werkzaamheden gedurende een deel van 2025 in beperkte samenstelling, nadat mevrouw Anjinho zich in februari 2025 uit haar functie terugtrok en na het eerdere aftreden van de heer Cretin in juli 2024. Ondanks deze tijdelijke daling van het aantal leden is het Comité zijn verantwoordelijkheden blijven vervullen. Met de benoeming van mevrouw Stylianidi in mei 2025 en van de heer Chendi in oktober 2025 werd het Comité in zijn volle samenstelling van vijf leden hersteld.

Tot slot wil ik namens de leden van het Comité de directeur-generaal van OLAF bedanken voor zijn open en constructieve benadering bij de uitwisselingen tussen het Comité en OLAF. Het Comité spreekt ook zijn waardering uit ten aanzien van de waarnemend directeur-generaal, voor haar samenwerking na het vertrek van de vorige directeur-generaal. Tot slot wil ik mijn erkentelijkheid betuigen voor de waardevolle steun die werd verleend door het secretariaat, onder leiding van het waarnemend hoofd van het secretariaat, wiens professionaliteit en toewijding een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de werkzaamheden van het Comité. Het Comité waardeert ook de constructieve samenwerking van zijn institutionele partners in de gehele fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU, aangezien een doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de EU uiteindelijk afhangt van de collectieve kracht van het hele systeem.

Marita Salgrāve
Voorzitter van het Comité van toezicht

Inhoud

Bladzijde

Voorwoord 2

Inhoudsopgave 6

1. Over het Comité 5

2. Toezichthoudende activiteiten 6

2.1. Advies nr. 1/2025 over de interne onderzoeken van OLAF naar intimidatie binnen de instellingen, organen en instanties van de EU (EU-IOA's) 6

2.2 Advies nr. 2/2025 over het voorontwerp van begroting van OLAF voor 2026 7

2.3. Ontwerpadvies bij het evaluatieverslag van de Commissie over de OLAF-verordening 8

2.4. Toezicht op de verplichting van OLAF om strafbare gedragingen aan het EOM te melden 9

2.5 Toezicht op de duur van OLAF-onderzoeken 10

2.5.1 Door het Comité in 2025 ontvangen verslagen van onderzoeken die langer dan twaalf maanden duurden 11

2.5.2 OLAF-onderzoeken in 2025 die langer dan 36 maanden duurden 13

2.6. Toezicht op de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité van toezicht door OLAF 17

2.7. Toezicht op individuele klachten die bij OLAF werden ingediend 19

3. Samenwerking 19

3.1. Samenwerking met OLAF 19

3.2. Betrekkingen met belanghebbenden 20

4. Administratie en middelen 21

4.1. Werkmethoden van het Comité van toezicht 21

4.2. Het secretariaat 21

4.3 Begrotingsvraagstukken 22

1. **Over het Comité**

1. Het Comité van toezicht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) ("het Comité") is een onafhankelijk orgaan dat is opgericht bij Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 ([1]) ("de OLAF-verordening") ter versterking en waarborging van de onafhankelijkheid van OLAF door middel van een regelmatige controle van de uitvoering van zijn onderzoekstaak.

2. Het Comité is samengesteld uit vijf onafhankelijke, externe deskundigen ("de leden"), die in onderlinge overeenstemming door het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie voor een periode van vijf jaar worden benoemd ([2]). De leden vervullen hun rol volledig onafhankelijk en vragen noch aanvaarden instructies van welke regering of welk(e) instelling, orgaan of instantie van de EU dan ook. De leden van het Comité nemen zitting in niet-permanente hoedanigheid en worden bij hun werkzaamheden ondersteund door een secretariaat dat door de Commissie wordt verzorgd. Het secretariaat werkt op permanente basis onder rechtstreeks gezag van het Comité, onafhankelijk van de Commissie, OLAF of enig ander orgaan. Het secretariaat speelt een belangrijke rol in het faciliteren van en het bijdragen tot de toezichthoudende taken die het Comité vervult.

3. Gezien de aard van de OLAF-onderzoeken kan geen beroep worden gedaan op de rechterlijke instanties van de EU tegen een besluit van de directeur-generaal van OLAF om een onderzoek te openen of te sluiten ([3]). Dat betekent dat het Comité, samen met de toezichthouder op de procedurewaarborgen (die klachten behandelt tegen OLAF wegens niet-naleving van de procedurewaarborgen en de regels die van toepassing zijn op onderzoeken) ([4]), een cruciale rol speelt als onafhankelijk orgaan dat belast is met het toezicht op en de controle van de wijze waarop OLAF zijn onderzoeken uitvoert. Het Comité verkeert derhalve in een bevoorrechte positie, aangezien het de EU-instellingen inzicht biedt in het functioneren van OLAF en het de zekerheid biedt dat OLAF rechtmatig en in overeenstemming met de toepasselijke procedurewaarborgen optreedt.

4. Het Comité heeft op grond van de OLAF-verordening een drieledige rol: i) het regelmatige toezicht op de onderzoekstaak van OLAF; ii) het bijstaan van de directeur-generaal van OLAF bij de uitvoering van zijn taken, en iii) verslaglegging aan de EU-instellingen.

5. In het bijzonder moet het Comité er door middel van het regelmatige toezicht op de onderzoeken van OLAF voor zorgen dat:

   i) er geen sprake is van externe inmenging in de onderzoekstaken van OLAF;

   ii) alle relevante besluiten van de directeur-generaal stroken met de beginselen van wettigheid en onpartijdigheid en in overeenstemming zijn met zowel het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ([5]) als de procedurewaarborgen van de OLAF-verordening.

6. De werkzaamheden van het Comité omvatten het uitbrengen van **adviezen** aan de directeur-generaal van OLAF en, waar passend, het doen van **aanbevelingen** inzake de onderzoekswerkzaamheden van OLAF, de duur van zijn onderzoeken en de middelen die OLAF nodig heeft om zijn onderzoeken uit te voeren. Het Comité maakt ook **opmerkingen** ([6]) over ontwerpen van instructies van OLAF over onderzoeksprocedures (Guidelines on Investigation Procedures, GIP's) ([7]). Bij het uitbrengen van adviezen en het doen van aanbevelingen mengt het Comité zich niet in de uitvoering van lopende onderzoeken van OLAF.

([1]) Artikel 15, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1), zoals gewijzigd bij Verordening (EU, Euratom) 2016/2030 en Verordening (EU, Euratom) 2020/2223. Geconsolideerde versie beschikbaar op https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Overeenkomstig de OLAF-verordening worden de leden beurtelings vervangen om ervoor te zorgen dat de binnen het Comité opgebouwde ervaring behouden blijft.

([3]) Beschikking van het Gerecht van 12 november 2018, Stichting Against Child Trafficking/Commissie, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Zie artikel 9 bis, lid 8, van de OLAF-verordening.

([5]) Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391), beschikbaar op: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_nl.pdf.

([6]) Zie artikel 17, lid 8, van de OLAF-verordening.

([7]) Guidelines on Investigation Procedures for OLAF Staff, van kracht sinds 1 januari 2026, beschikbaar op: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

2. **Toezichthoudende activiteiten**

7. Tijdens het verslagjaar heeft het Comité op grond van artikel 15 van de OLAF-verordening twee adviezen aan de directeur-generaal van OLAF gericht, namelijk Advies nr. 1/2025 ([8]), gepubliceerd op 6 februari 2025, en Advies nr. 2/2025 ([9]), gepubliceerd op 2 juni 2025 ([10]). Deze bevatten een aantal aanbevelingen. Het Comité heeft de controle van de duur van de onderzoeken van OLAF en de toepassing van procedurewaarborgen voortgezet. In de verslagperiode heeft het Comité ook een uitgebreide beoordeling uitgevoerd van de mate waarin OLAF de reeds door het Comité geformuleerde aanbevelingen had uitgevoerd.

8. Naast de bovengenoemde toezichthoudende activiteiten en adviezen die in 2025 zijn gepubliceerd, heeft het Comité tijdens het verslagjaar een ontwerpadvies goedgekeurd, dat op 21 januari 2026 is gepubliceerd (Advies nr. 1/2026) ([11]). Het Comité heeft ook gewerkt aan een bijkomend advies, dat naar verwachting in de eerste helft van 2026 zal worden goedgekeurd en gepubliceerd.

2.1. ***Advies nr. 1/2025 over de interne onderzoeken van OLAF naar intimidatie binnen de instellingen, organen en instanties van de EU (EU-IOA's)***

9. In 2022 heeft de directeur-generaal van OLAF het Comité van toezicht op de hoogte gebracht van bepaalde moeilijkheden die OLAF ondervond in een aantal zaken in verband met interne onderzoeken naar intimidatie die zijn onafhankelijkheid in gevaar zouden kunnen brengen.

10. Naar aanleiding van de ontvangen informatie heeft het Comité beslist een advies uit te brengen waarin de rol en de bevoegdheden van OLAF bij het onderzoeken van ongepast gedrag en intimidatie binnen EU-IOA's worden verduidelijkt. In dit verband heeft het Comité onderzocht wat de toegevoegde waarde is van dergelijke onderzoeken voor de bestrijding van intimidatie en vergelijkbaar wangedrag door EU-ambtenaren en leden van EU-IOA's. De analyse had betrekking op een steekproef van 29 OLAF-zaken (9 afgesloten onderzoeken en 20 geseponeerde zaken) die in 2018-2023 zijn uitgevoerd.

11. In december 2024 heeft het Comité zijn ontwerpadvies goedgekeurd, dat vervolgens in januari 2025 formeel is vastgesteld en gepubliceerd. In het jaarverslag van 2024 heeft het Comité een grondige analyse van de belangrijkste punten van het advies gemaakt. De belangrijkste bevindingen worden hieronder verder samengevat.

12. Het Comité heeft opgemerkt dat naar aanleiding van het Dalli-arrest ([12]) is vastgesteld dat OLAF bevoegd is om op grond van artikel 1, lid 4, van de OLAF-verordening interne onderzoeken te verrichten naar ernstige feiten in verband met de uitoefening van activiteiten in dienstverband door personeelsleden en leden van EU-IOA's, ongeacht de financiële gevolgen daarvan.

13. Uit de toetsing van de zaken is gebleken dat OLAF doorgaans geen onderzoek instelt naar feiten waarbij ambtenaren of personen in middenkaderfuncties betrokken zijn, indien de EU-IOA's zelf een doeltreffend onderzoek kunnen uitvoeren, en het er in plaats daarvan voor kiest de zaak op grond van artikel 5, lid 6, aan hen door te geven. OLAF onderzoekt echter wel beschuldigingen tegen hogere ambtenaren of leden van EU-IOA's om de onafhankelijkheid te waarborgen. Het Comité heeft vastgesteld dat de afhandeling van klachten over intimidatie door OLAF in overeenstemming is met zijn mandaat, en dat bijkomende onpartijdigheid wordt geboden voor zaken waarbij hoge ambtenaren betrokken zijn. Interne onderzoeken van EU-IOA's beschikken mogelijk over onvoldoende objectiviteit of middelen en kunnen reputatierisico's met zich meebrengen.

([8]) Advies nr. 1/2025 van het Comité van toezicht, "OLAF's internal investigations of harassment within the EU institutions, bodies, offices and agencies (IBOAs)" (interne onderzoeken van OLAF naar intimidatie binnen de instellingen, organen en instanties van de EU (EU-IOA's)).

([9]) Advies nr. 2/2025, "OLAF's preliminary draft budget for 2026" (voorontwerp van begroting van OLAF voor 2026).

([10]) Alle vastgestelde adviezen en jaarverslagen waarnaar in het onderhavige document wordt verwezen, zijn beschikbaar op de webpagina van het Comité van toezicht: Adviezen en verslagen — Comité van toezicht van OLAF — Europese Unie.

([11]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht bij het evaluatieverslag van de Commissie over de toepassing en het effect van de OLAF-verordening.

([12]) Arrest van 6 juni 2019, Dalli/Commissie, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, bevestigd bij arrest van 25 februari 2021, Dalli/Commissie, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133. In dit baanbrekende arrest heeft het Hof uitdrukkelijk de kwestie onderzocht inzake de bevoegdheid van OLAF om interne onderzoeken uit te voeren die de financiële belangen van de EU niet schaden. In punt 62 van het arrest concludeert het Hof dat het ontbreken van gevolgen voor de financiële belangen van de Unie geen afbreuk doet aan de mogelijkheid voor OLAF om een onderzoek in te stellen.

14. Hoewel de meeste EU-IOA's met OLAF samenwerkten, was er bij twee zaken sprake van weerstand, waardoor de onderzoeken vertraging opliepen. Het Comité benadrukte dat, zodra OLAF een onderzoek opent, de EU-IOA's volledige medewerking moeten verlenen en parallelle onderzoeken moeten vermijden, aangezien het verzuim om dit te doen in strijd is met het toepasselijke rechtskader en de onafhankelijkheid van OLAF ondermijnt.

2.2. ***Advies nr. 2/2025 over het voorontwerp van begroting van OLAF voor 2026***

15. Het Comité keurt elk jaar een advies goed over het voorontwerp van begroting van OLAF om de EU-instellingen zekerheid te bieden dat de onafhankelijkheid van de onderzoekstaak van OLAF is gewaarborgd in de ontwerpbegroting. Meer in het bijzonder wordt in het advies van het Comité onderzocht of OLAF over voldoende financiële en personele middelen beschikt om de strijd tegen fraude, corruptie en andere illegale activiteiten op te voeren en de eraan toegewezen taken doeltreffend uit te voeren.

16. Op 2 juni 2025 heeft het Comité Advies nr. 2/2025 over het voorontwerp van begroting van OLAF voor 2026 gepubliceerd. In dit advies werd opgemerkt dat de voorlopige begroting van OLAF met 3,8 % was gestegen ten opzichte van de begroting voor 2025. De voorgestelde verhogingen van bepaalde begrotingsonderdelen waren naar behoren gemotiveerd en waren in overeenstemming met de richtsnoeren van de Commissie voor de opstelling van de ontwerpbegroting van OLAF voor 2026.

17. De personeelsuitgaven waren de belangrijkste kostenfactor en namen meer dan 72 % van de totale begroting voor hun rekening. Het Comité merkte op dat de personeelsformatie van OLAF voor 2026 met 6 posten was verminderd ten opzichte van het voorgaande jaar, waardoor het totaal 310 posten bedroeg. Deze vermindering was het resultaat van het lineaire bijdragemodel dat aan alle diensten van de Commissie werd opgelegd om de toekomstige herschikking van personeelsformatieposten naar prioritaire gebieden mogelijk te maken. In het licht van deze laatste inkrimping van zijn personeelsformatie en het feit dat OLAF sinds 2018 in totaal 47 posten heeft moeten vrijmaken, benadrukte het Comité dat elke verdere inkrimping van de personele middelen van OLAF zorgvuldig moet worden geëvalueerd.

18. Met betrekking tot de begroting van OLAF voor "dienstreizen en representatiekosten" merkt het Comité op dat dit op hetzelfde peil zou blijven als in 2025, waardoor de vitale capaciteit van OLAF behouden blijft om in het kader van zijn onderzoeken inspecties ter plaatse in en buiten de EU uit te voeren.

19. De begroting van OLAF voor "informatie- en communicatietechnologie" was met 100 000 EUR verhoogd, wat resulteerde in een stijging van 1,76 % ten opzichte van het niveau van 2025. Het Comité merkte op dat de verhoging voornamelijk de kosten in verband met reorganisatieprocessen zou dekken.

20. Het Comité wees erop dat een belangrijk kenmerk van de begroting van OLAF de onderling verweven structuur ervan is, waardoor het "interne" begrotingsoverschrijvingen tussen zijn verschillende begrotingslijnen kan verrichten zonder toestemming van de begrotingsautoriteit van de EU. Dankzij deze mogelijkheid kon OLAF in het verleden inspelen op onvoorziene gebeurtenissen en uitdagingen en zijn begroting flexibeler beheren dan andere directoraten-generaal van de Commissie. Het Comité is altijd voorstander geweest van de autonomie van OLAF op het gebied van begrotingsbeheer, als aanvullende (begrotings)garantie voor zijn onafhankelijkheid.

21. Het Comité benadrukte echter dat het belangrijk is dat OLAF zijn begroting altijd zodanig beheert dat de algemene begrotingsbeginselen van de artikelen 6 tot en met 38 van het Financieel Reglement ([13]), met inbegrip van de beginselen van transparantie en specialiteit, zoveel mogelijk in acht worden genomen.

22. Het Comité concludeerde dat het VOB van OLAF voor 2026 in overeenstemming was met de begrotingsvoorstellen van de Commissie voor de opstelling van de ontwerpbegroting van de Commissie voor 2026. Het benadrukte echter ook dat het belangrijk was ervoor te zorgen dat OLAF over voldoende personeel bleef beschikken om zijn mandaat te vervullen en dat de personele middelen afgestemd waren op de operationele behoeften van OLAF. Tot slot vestigde het Comité de aandacht op het feit dat voor de ontwikkeling en uitrol van instrumenten op het gebied van artificiële intelligentie, die essentieel zijn voor de toekomstige opsporing en preventie van fraude, bijkomende investeringen in IT-infrastructuur en -deskundigheid nodig zijn.

([13]) Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2.3. ***Ontwerpadvies bij het evaluatieverslag van de Commissie over de OLAF-verordening***

23. In artikel 19, lid 1, van de OLAF-verordening wordt de Commissie belast met de taak om een volledige evaluatie uit te voeren van "de toepassing en het effect" van de OLAF-verordening, "met name ten aanzien van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de samenwerking tussen het Bureau [OLAF] en het EOM". In artikel 19, lid 1, is ook bepaald dat het Comité een afzonderlijk, onafhankelijk advies moet uitbrengen dat bij het evaluatieverslag van de Commissie moet worden gevoegd.

24. In april 2024 deelde de directeur-generaal van OLAF het Comité mee dat OLAF, in zijn hoedanigheid als dienst van de Commissie die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het fraudebestrijdingsbeleid, was gestart met het proces voor de evaluatie van de OLAF-verordening. In dit verband werd het Comité verzocht advies uit te brengen.

25. Het Comité heeft zijn ontwerpadvies in december 2025 goedgekeurd en heeft het in januari 2026 formeel aangenomen ([14]).

26. In zijn advies heeft het Comité een alomvattende en onafhankelijke beoordeling uitgevoerd van de toepassing en het effect van de OLAF-verordening, op basis van zijn unieke ervaring op toezichtgebied. Enerzijds baseerde het Comité zich op formele adviezen, empirisch onderbouwde bevindingen en aanbevelingen die het eerder had geformuleerd. Anderzijds verstrekte het standpunten en suggesties die nog niet formeel aan OLAF waren voorgelegd, op basis van rechtstreeks bewijsmateriaal of door OLAF verstrekte secundaire informatie.

27. Allereerst analyseerde en beoordeelde het Comité de belangrijkste wijzigingen die in de OLAF-verordening zijn aangebracht bij i) Verordening (EU, Euratom) 2016/2030 ([15]), waarin de onafhankelijkheid en de werking van het Comité van toezicht werd versterkt doordat het secretariaat ervan aan de Commissie werd toevertrouwd; en ii) Verordening (EU, Euratom) 2020/2223 ([16]), waarin de activiteiten van OLAF werden afgestemd op die van het EOM en belangrijke procedurele en operationele verbeteringen werden ingevoerd. Vervolgens heeft het Comité de gehele OLAF-verordening onder de loep genomen en opmerkingen gemaakt, niet alleen over de bepalingen die bij de wijzigingen van 2016 en 2020 zijn ingevoerd, maar ook over aspecten van de verordening waarop deze wijzigingen geen betrekking hadden. Tot slot heeft het Comité, telkens wanneer het zwakke punten en tekortkomingen in de huidige versie van de gewijzigde OLAF-verordening heeft vastgesteld, concrete voorstellen gedaan om de desbetreffende bepalingen te versterken en te verduidelijken.

28. De analyse heeft het Comité ertoe aangezet suggesties te doen voor verschillende bepalingen, met het oog op een mogelijke herziening ervan na de evaluatie. Deze suggesties waren onderverdeeld in vier thematische gebieden. Ten eerste werd gekeken naar de grenzen van OLAF-onderzoeken, waarbij werd ingegaan op kwesties die doorgaans in de beginfase van onderzoeken naar voren komen ([17]). Ten tweede werden enkele belangrijke aspecten behandeld die kenmerkend zijn voor de uitvoering van OLAF-onderzoeken, gaande van procedurewaarborgen tot de samenwerking tussen OLAF en het EOM ([18]). Ten derde werden opmerkingen en suggesties met betrekking tot de waarde van het verslag van OLAF en de follow-up ervan gepresenteerd ([19]). Ten vierde werden opmerkingen en suggesties geformuleerd over de werking van het Comité van toezicht ([20]).

29. Wat de kwestie van **de grenzen van OLAF-onderzoeken** betreft, heeft het Comité er nogmaals op, gewezen dat de reikwijdte van het mandaat van OLAF tijdig moet worden verduidelijkt, wat in overeenstemming is met het baanbrekende arrest in de zaak Dalli. Volgens het Comité is OLAF op grond van het huidige rechtskader, zoals uitgelegd in de rechtspraak ter zake, bevoegd om niet alleen aangelegenheden in verband met de bescherming van de financiële belangen van de EU (PIF) te onderzoeken, maar ook aangelegenheden die verder gaan dan PIF ([21]).

([14]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht bij het evaluatieverslag van de Commissie over de toepassing en het effect van de OLAF-verordening.

([15]) Verordening (EU, Euratom) 2016/2030 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 wat betreft het secretariaat van het Comité van toezicht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) (PB L 317 van 23.11.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2030/oj).

([16]) Verordening (EU, Euratom) 2020/2223 van het Europees Parlement en de Raad van 23 december 2020 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 wat betreft samenwerking met het Europees Openbaar Ministerie en de doeltreffendheid van de door het Europees Bureau voor fraudebestrijding uitgevoerde onderzoeken (PB L 437 van 28.12.2020, blz. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).

([17]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht, hoofdstuk 3.1.

([18]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht, hoofdstuk 3.2.

([19]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht, hoofdstuk 3.3.

([20]) Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht, hoofdstuk 3.4.

([21]) Het Comité heeft dit standpunt reeds kenbaar gemaakt in zijn Advies nr. 4/2024 en Advies nr. 1/2025.

Bovendien werd in het advies bijzondere nadruk gelegd op de mogelijkheid om het mandaat van OLAF verder uit te breiden tot bijkomende gebieden, wat aangeeft dat de gespecialiseerde deskundigheid en toegevoegde waarde van OLAF bij de aanpak van complexe, multi-jurisdictionele zaken in toenemende mate wordt erkend. Om hieraan tegemoet te komen, merkte het Comité op dat kan worden overwogen om opnieuw een gestructureerd systeem voor het prioriteren van OLAF-onderzoeken in de verordening op te nemen. Het Comité benadrukte ook dat het van belang is de operationele onafhankelijkheid van OLAF in stand te houden, met name met betrekking tot een duidelijk omschreven procedure voor delegatie van de bevoegdheden van de directeur-generaal van OLAF. Het Comité beklemtoonde voorts dat het belangrijk is dat in de verordening duidelijke definities zijn opgenomen van begrippen zoals "voldoende ernstige vermoedens" en dat in artikel 5 van de gewijzigde OLAF-verordening ("Opening van een onderzoek") een definitie van "reikwijdte van het onderzoek" wordt opgenomen.

30. Met betrekking tot de veelzijdige kwestie van **de uitvoering van OLAF-onderzoeken** heeft het Comité verschillende opmerkingen gemaakt. Het Comité stelde onder meer voor dat in de OLAF-verordening uitdrukkelijk zou worden verwezen naar het feit dat onderzoeken "binnen een redelijke termijn" moeten worden afgerond en dat voor zaken die meer dan 24 maanden in beslag nemen een formele beslissing over het verdere verloop ervan moet worden genomen door de directeur-generaal van OLAF. Het Comité stelde ook voor de bepaling te heroverwegen dat het advies van het evaluatieteam over de afsluiting van het onderzoek "aan het eindverslag van het onderzoek wordt gehecht", om ervoor te zorgen dat het een intern document blijft en de conclusies ervan waar passend alleen aan externe ontvangers worden meegedeeld. Wat de samenwerking tussen OLAF en het EOM betreft, was het Comité van mening dat uitgebreidere richtsnoeren over het begrip "kennelijk ongegronde vermoedens" in artikel 12 quater, lid 3, meer duidelijkheid zou scheppen, wat een consistentere samenwerking tussen de twee instanties ten goede zou komen. Met betrekking tot de procedurewaarborgen formuleerde het Comité voorstellen die erop gericht waren onnodige verschillen in de behandeling tussen personen die betrokken zijn bij interne en externe onderzoeken weg te nemen en de nuttige werking van de procedurewaarborgen die reeds in de OLAF-verordening zijn verankerd, te waarborgen.

31. Het Comité heeft zich ook gebogen over de belangrijke en veelbesproken kwestie van **de waarde en follow-up van de aanbevelingen van OLAF**. In dit verband erkende het Comité dat het wijzigen van de algemene juridische waarde van de output van OLAF weliswaar complexe reflecties met zich mee zou brengen, maar dat een sterkere betrokkenheid van OLAF bij de terugvordering van middelen zou kunnen worden overwogen, in het bijzonder wat financiële aanbevelingen betreft. Het Comité stelde ook voor de mechanismen die momenteel in artikel 11 van de OLAF-verordening zijn vastgelegd, te versterken zodat de rechtsgrondslag is afgestemd op de bestaande praktijken inzake toezicht en verslaglegging. Om het follow-uppercentage verder te verbeteren, stelde het Comité ook voor de rol van de coördinatiediensten fraudebestrijding (Afcos) uit te breiden en de follow-up van de aanbevelingen van OLAF erin op te nemen.

32. Tot slot bevatte het advies enkele suggesties over **de eigen werking van het Comité van toezicht**. In dit verband heeft het Comité voorgesteld in artikel 15 van de OLAF-verordening enkele verduidelijkingen door te voeren om zijn onafhankelijke en onpartijdige werking te beschermen, door voor te stellen dat in de verordening zelf wordt voorzien in rechtstreekse elektronische toegang tot de relevante onderdelen van het casemanagementsysteem van OLAF ("OCM"). Het Comité stelde ook kleine wetswijzigingen voor om voor de nodige complementariteit te zorgen tussen de toezichthouder op de procedurewaarborgen en het Comité van toezicht bij het beoordelen of OLAF de procedurewaarborgen naleeft.

2.4. *Toezicht op de verplichting van OLAF om strafbare gedragingen aan het EOM te melden*

33. In het huidige rechtskader spelen OLAF en het EOM een complementaire rol bij het beschermen van de financiële belangen van de EU. In de gewijzigde OLAF-verordening is met name bepaald dat zowel het EOM als OLAF een nauwe samenwerking moeten ontwikkelen en onderhouden die erop gericht is te verzekeren dat hun respectieve mandaten complementair zijn en hun acties, in voorkomend geval, gecoördineerd worden. Volgens de gewijzigde OLAF-verordening moet "de band tussen het Bureau en het EOM mede waarborgen dat alle middelen worden ingezet om de financiële belangen van de Unie te beschermen" ([22]).

34. Het Comité heeft consequent blijk gegeven van grote belangstelling om te begrijpen hoe het nieuwe rechtskader dat bij de EOM-verordening en de gewijzigde OLAF-verordening is ingevoerd, van invloed is geweest op de onderzoeksactiviteiten van OLAF en, meer in het algemeen, hoe de samenwerking van OLAF met het EOM in de praktijk tot stand is gebracht. Het Comité is van mening dat de goede uitvoering van de samenwerkingsmechanismen tussen de twee instanties een belangrijk onderdeel is van de operationele onafhankelijkheid en goede werking van OLAF. In dit verband beschouwt het Comité het toezicht op hun samenwerking als een essentieel onderdeel van zijn mandaat en werkprogramma.

([22]) Overweging 4 van Verordening (EU, Euratom) 2020/2223.

35. In het licht van deze prioriteit heeft het Comité in februari 2024 zijn eerste specifieke advies over aanvullende onderzoeken van OLAF uitgebracht ([23]). In zijn conclusies prees het Comité zowel het EOM als OLAF voor hun constructieve inzet om dit nieuwe mechanisme operationeel te maken. Gezien het evoluerende karakter van de aanvullende onderzoeken bleef het Comité de aanvullende onderzoeken die in de loop van 2024 door OLAF werden uitgevoerd en de wijze waarop zijn aanbevelingen waren uitgevoerd verder controleren ([24]).

36. In 2025 richtte het Comité zijn aandacht op een ander cruciaal aspect van het samenwerkingskader, namelijk de verplichting van OLAF om vermoedelijk strafbare gedragingen aan het EOM te melden. Deze verplichting heeft, net als de verplichting van OLAF om onderzoeken in zaken die onder de bevoegdheid van het EOM vallen stop te zetten of aan te vullen, rechtstreekse gevolgen voor de onderzoekstaken van OLAF. Door toezicht te houden op de toepassing van deze meldingsplicht streeft het Comité ernaar de onafhankelijkheid van OLAF op onderzoeksgebied te versterken. De analyse was erop gericht te verifiëren: i) op welke wijze OLAF alle relevante informatie verzamelt, verwerkt en analyseert alvorens te beslissen of een zaak al dan niet aan het EOM wordt gemeld; ii) dat geen externe inmenging van invloed is op de uitvoering van de onderzoekstaken door OLAF; iii) dat de beslissingen van OLAF onpartijdig en zonder onnodige vertraging worden genomen, en iv) dat de acties van OLAF volledig in overeenstemming zijn met het toepasselijke rechtskader.

37. In dit verband en in overeenstemming met artikel 15, lid 1, laatste streepje, van de OLAF-verordening en de artikelen 12 en 13 van de werkafspraken tussen OLAF en het Comité van toezicht ([25]), had het Comité toegang tot de relevante dossiers van i) een steekproef van 25 zaken die waren geseponeerd omdat ze onder de bevoegdheid van het EOM vielen; ii) 9 afgesloten zaken die aanvankelijk naar het EOM waren doorverwezen, maar niet door het EOM waren overgenomen, en iii) 14 zaken die werden stopgezet omdat ze onder de bevoegdheid van het EOM vielen. Het comité selecteerde en analyseerde ook: iv) een steekproef van 20 afgesloten onderzoeken die niet aan het EOM waren gemeld op basis van de volgende criteria: a) zaken waarbij na de afsluiting van het onderzoek van OLAF door het EOM vervolgens om informatie met betrekking tot de zaak werd verzocht; b) zaken die betrekking hadden op aangelegenheden in verband met de herstel- en veerkrachtfaciliteit (Recovery and Resilience Facility, "RRF"), en c) zaken waarbij een adequate vertegenwoordiging van alle onderzoekseenheden werd gewaarborgd, zodat ten minste twee zaken van elke onderzoekseenheid van OLAF binnen de reikwijdte van de beoordeling vielen.

38. De analyse van het Comité is momenteel nog aan de gang. De bevindingen van deze werkzaamheden, samen met eventuele daaruit voortvloeiende aanbevelingen, zullen worden uiteengezet in een specifiek advies, dat het Comité voornemens is in de eerste helft van 2026 uit te brengen.

2.5. *Toezicht op de duur van OLAF-onderzoeken*

39. Artikel 7, lid 8, en artikel 15, lid 1, van de OLAF-verordening vormen de rechtsgrondslag voor het Comité om een analyse te verrichten van onderzoeken die langer duren dan twaalf maanden om te waarborgen dat OLAF-onderzoeken op continue wijze worden uitgevoerd en gedurende een periode die in verhouding staat tot de omstandigheden en complexiteit ervan.

40. Door de duur van de onderzoeken van OLAF en de redenen voor eventuele onnodige vertraging regelmatig te controleren, streeft het Comité ernaar te verifiëren dat er geen externe of interne inmenging in de onpartijdige uitvoering van een onderzoek heeft plaatsgevonden. Een onderzoek dat ongerechtvaardigd lang duurt, kan ernstige negatieve gevolgen hebben voor: i) de rechten op verdediging van de betrokken persoon of personen; en/of ii) de follow-up van het onderzoek. Door toezicht te houden op de duur van onderzoeken verifieert het Comité ook of de aan OLAF toegewezen personele en financiële middelen op efficiënte wijze zijn gebruikt.

([23]) Advies nr. 1/2024, "Complementary Investigations of OLAF and the EPPO" (Aanvullende onderzoeken van OLAF en het EOM).

([24]) Zie het jaarlijks activiteitenverslag van het Comité van toezicht van 2024, punt 2.1.

([25]) Overeenkomstig de werkafspraken tussen OLAF en het Comité van toezicht, die op 21 oktober 2021 zijn ondertekend, verleent OLAF het Comité rechtstreekse toegangsrechten tot delen van zijn casemanagementsysteem ("OCM") zodat het Comité van toezicht in staat is zijn toezichtactiviteiten uit hoofde van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 te verrichten. In de artikelen 12 en 13 van de werkafspraken worden de beginselen van die toegang uiteengezet.

41. Het Comité beschouwt de duur van onderzoeken als een belangrijke indicator voor de doeltreffendheid van het optreden van OLAF en het heeft in de loop der jaren bijzondere aandacht besteed aan dit onderwerp. In zijn vorige advies ([26]) heeft het Comité bepaalde tekortkomingen vastgesteld die aanleiding waren voor een aantal aanbevelingen aan de directeur-generaal van OLAF.

42. In zijn Advies nr. 3/2024 over het ontwerp van nieuwe instructies over onderzoeksprocedures ([27]) toonde het Comité zich verheugd over de vooruitgang die OLAF had geboekt bij het beheren van de duur van zijn onderzoeken. Het Comité benadrukte echter ook dat het belangrijk is dat de GIP's onderzoekers duidelijke richtsnoeren bieden om ongerechtvaardigde perioden van inactiviteit tijdens het onderzoeksproces te voorkomen en om het probleem van onevenredig langdurige onderzoeken te boven te komen. Het Comité merkt op dat OLAF nota heeft genomen van die opmerkingen en de aanbevelingen van het Comité gedeeltelijk heeft uitgevoerd in de definitieve versie van de GIP's, die op 1 januari 2026 in werking zijn getreden ([28]).

43. In de GIP's zijn met name veel van de aanbevelingen van het Comité uitgevoerd of zoveel mogelijk uitgevoerd, namelijk over de duur van OLAF-onderzoeken ([29]), het besluitvormingsproces bij onderzoeken ([30]), de afbakening van en wijzigingen aan de reikwijdte van onderzoeken ([31]), de selectiefase ([32]), de rechten van de betrokken personen ([33]), de terminologie over de opname van telefoongesprekken ([34]), de classificatie van onderzoeken ([35]), en de interne advies- en controleprocedures ([36]). Het Comité is ook ingenomen met de nieuwe bepaling in de GIP's over werkplannen, die aan het begin van een onderzoek moeten worden opgesteld en zo nodig moeten worden geactualiseerd, en waarin wordt verwezen naar oplossingen en maatregelen om problemen te verhelpen ([37]).

44. Tijdens de verslagperiode heeft het Comité, zoals elk jaar, van OLAF informatie ontvangen over onderzoeken die langer dan twaalf maanden duren. Om beter te begrijpen hoe OLAF de duur van zijn onderzoeken heeft beheerd en hoe het heeft voldaan aan het algemene beginsel van evenredigheid heeft het Comité, mede in het licht van eerder geformuleerde aanbevelingen, een beoordeling uitgevoerd die gericht was op onderzoeken die langer dan 36 maanden duurden (zie punt 2.5.2).

2.5.1. *Door het Comité in 2025 ontvangen verslagen van onderzoeken die langer dan twaalf maanden duurden*

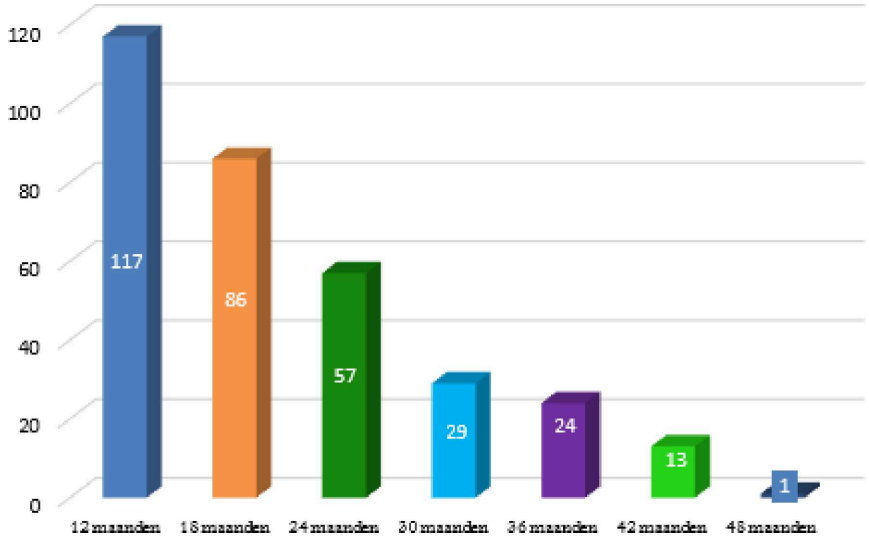
45. Indien een onderzoek niet kan worden afgesloten binnen twaalf maanden nadat het is geopend, is de directeur-generaal van OLAF krachtens artikel 7, lid 8, van de OLAF-verordening ([38]) verplicht om na het verstrijken van die twaalf maanden en vervolgens om de zes maanden formeel verslag uit te brengen aan het Comité. In deze verslagen vermeldt de directeur-generaal van OLAF de redenen waarom het onderzoek nog openstaat en, waar passend ([39]), de corrigerende maatregelen die moeten worden genomen om het onderzoek sneller te doen verlopen en de verwachte termijn voor de afronding.

([26]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, "Analysis of OLAF's investigations lasting more than 36 months in 2019" (Analyse van OLAF-onderzoeken die in 2019 langer dan 36 maanden duurden).
([27]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, "OLAF's Guidelines on investigation procedures" (instructies over onderzoeks-procedures).
([28]) Zie voor nadere gegevens punt 2.6 "Monitoring OLAF's implementation of SC recommendations" (Toezicht op de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité van toezicht door OLAF).
([29]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.1 vii) en viii).
([30]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.2 i), ii), iii),vii) en viii).
([31]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.3 i) en iv).
([32]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.4 i) en vi).
([33]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.5 iii) en iv).
([34]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbeveling I.6.
([35]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.7 i) en ii).
([36]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.8 i) en ii).
([37]) Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, aanbevelingen I.1 vi) en I.9.
([38]) Artikel 7, lid 8, van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 luidt: "Indien een onderzoek niet kan worden afgesloten binnen twaalf maanden nadat het is geopend, brengt de directeur-generaal, na het verstrijken van die twaalf maanden, en vervolgens om de zes maanden, verslag uit aan het Comité van toezicht, onder vermelding van de redenen die het oponthoud veroorzaken en, waar passend, de beoogde maatregelen om het onderzoek sneller te doen verlopen".
([39]) De woorden "waar passend" werden bij Verordening (EU, Euratom) 2020/2223 toegevoegd aan de tekst van artikel 7, lid 8, van de OLAF-verordening.

46. In 2025 ontving het Comité 484 verslagen van OLAF over 327 lopende afzonderlijke onderzoeken die langer dan twaalf maanden duurden. Daarvan duurde 49 % langer dan 24 maanden en 16 % langer dan 36 maanden (figuur 1).

Figuur 1

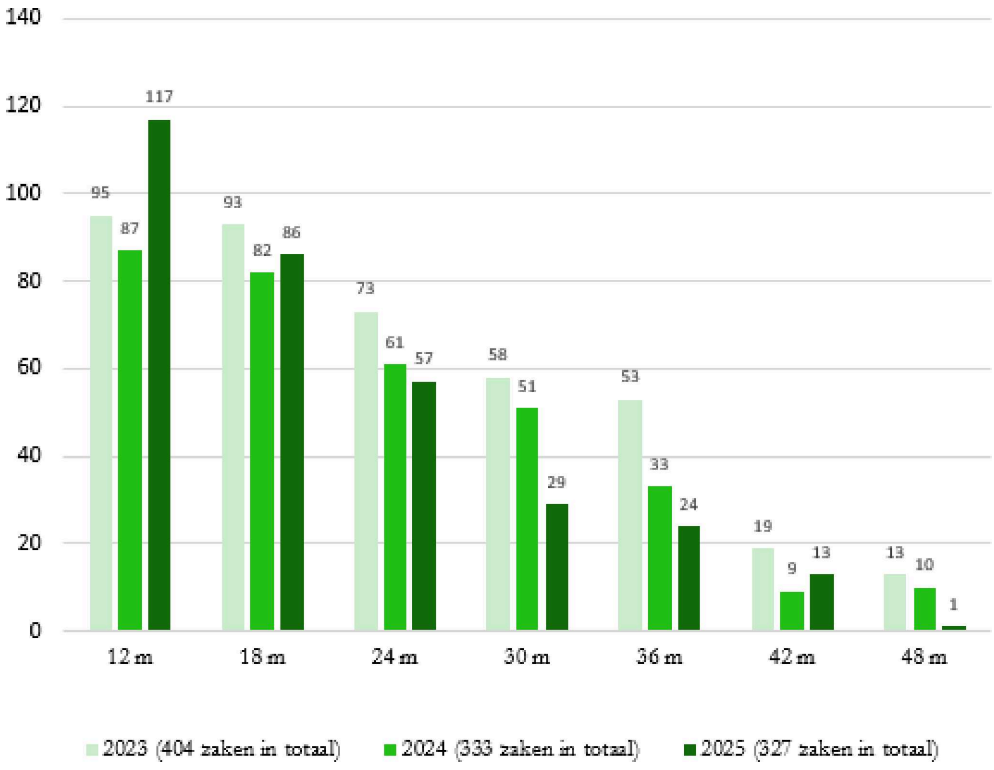
327 langdurige zaken gemeld in 2025

47. Om deze cijfers in hun context te plaatsen, wordt in figuur 2 een vergelijkend overzicht gegeven van het aantal afzonderlijke onderzoeken dat de afgelopen drie jaar langer dan twaalf maanden heeft geduurd. Hieruit blijkt dat het totale aantal langdurige zaken dat door de directeur-generaal van OLAF is gemeld, geleidelijk is gedaald van 404 zaken in 2023 tot 333 in 2024 en 327 in 2025. Deze trend geeft aan dat de gemiddelde duur van langdurige onderzoeken daalt, wat wijst op enige verbetering in de tijdigheid waarmee deze zaken door OLAF worden afgehandeld. Dit wordt bijvoorbeeld geïllustreerd door de cijfers met betrekking tot onderzoeken die meer dan 48 maanden in beslag nemen. In 2023 vonden 13 dergelijke onderzoeken plaats en in 2024 waren dat er 10. Tijdens de toezichthoudende activiteiten van 2025 heeft het Comité slechts één dergelijk geval vastgesteld.

Figuur 2

Ontwikkeling van langdurige zaken die tussen 2023 en 2025 zijn gemeld

2.5.2. *OLAF-onderzoeken in 2025 die langer dan 36 maanden duurden*

48. In 2025 heeft het Comité de duur van OLAF-onderzoeken regelmatig gecontroleerd, met bijzondere aandacht voor onderzoeken die langer dan 36 maanden duurden. De controle vond in de loop van het jaar in drie fasen plaats. Eerst analyseerde het Comité zaken waarin het onderzoek tussen 1 januari en 30 juni 2025 langer dan 36 maanden had geduurd (19 zaken). Vervolgens onderzocht het Comité nieuwe zaken waarin het onderzoek tussen 1 juli en 30 september 2025 langer dan 36 maanden had geduurd (7 nieuwe zaken). Tot slot onderzocht het Comité tussen 1 oktober 2025 en 31 december 2025 de laatste reeks zaken die meer dan 36 maanden in beslag namen (7 nieuwe zaken). In deze laatste fase onderzocht het Comité ook de vooruitgang voor alle 33 zaken, met inbegrip van de actualiseringen van de 26 zaken die eerder dat jaar tijdens de eerste en tweede fase waren geanalyseerd. In elk van de drie fasen analyseerde het Comité alleen de gemelde zaken die nog lopende waren ([40]).

49. Overeenkomstig artikel 10 van de werkafspraken tussen OLAF en het Comité had het Comité de dossiers van de bovengenoemde 33 onderzoeken geraadpleegd. Eind december 2025 had OLAF 22 van deze zaken afgesloten ([41]), terwijl er nog 11 liepen ([42]).

50. Het Comité heeft ook verzoeken om inlichtingen gestuurd om een volledig overzicht te krijgen van elke geanalyseerde zaak. Het Comité heeft de opmerkingen van OLAF naar behoren in aanmerking genomen om tot zijn definitieve conclusies te komen.

51. Bij zijn onderzoek keek het Comité naar de onderstaande indicatoren.

Continuïteit van de onderzoeksactiviteiten. De continuïteit van de onderzoeksactiviteiten werd tijdens de gehele duur van elke zaak zorgvuldig geëvalueerd. Het Comité verifieerde de redenen die OLAF in zijn twaalfmaanden-verslagen had verstrekt aan de hand van de dossiers en analyseerde de continuïteit van de activiteiten tussen de verslagperioden. Overeenkomstig zijn vaste praktijk besteedde het Comité ook bijzondere aandacht aan onderbrekingen in de onderzoeksactiviteiten, waarbij onderbrekingen die langer dan drie maanden duurden als "rode vlaggen" werden aangemerkt, terwijl onderbrekingen van langer dan zes maanden werden gezien als aanwijzing dat het caseteam werd geconfronteerd met ernstige obstakels die aanzienlijke gevolgen hebben of kunnen hebben voor de totale duur van een onderzoek. Er werd gezocht naar een motivering in het dossier (uitdrukkelijk vermeld of anderszins af te leiden) ([43]). Het Comité richtte zich ook op de beoordeling van de continuïteit van onderzoeken door het evaluatieteam van OLAF ([44]).

Onderzoeksplanning en operationele prioritering. Het Comité heeft de interne praktijk van OLAF voor het beheer van de duur van onderzoeken geëvalueerd, met bijzondere nadruk op planning en operationele prioritering. Het Comité heeft beoordeeld of voor alle OLAF-eenheden een consistente en uniforme aanpak is gevolgd ([45]). Het Comité heeft tevens onderzocht of het bestuur van OLAF operationele prioriteit had gegeven aan onderzoeken die langer dan 36 maanden duurden, om de afronding ervan te bespoedigen ([46]).

Evenredigheid en doeltreffendheid. Het Comité heeft ook een voorlopige beoordeling uitgevoerd van de evenredigheid van de duur van elk onderzoek, waarbij het heeft geëvalueerd of deze gerechtvaardigd was op basis van de omstandigheden van de zaak. Voorts heeft het Comité beoordeeld of de voorgestelde corrigerende maatregelen zinvol en geschikt waren om de redenen aan te pakken waarom de onderzoeken nog niet waren afgerond.

52. De analyse die het Comité in 2025 heeft uitgevoerd, wordt hieronder samengevat.

([40]) Het totale aantal gemelde onderzoeken dat langer dan 36 maanden duurde, bedroeg 38 zaken. Zaken die aan het Comité werden gemeld, maar die werden afgesloten voordat de analyse plaatsvond, werden niet in aanmerking genomen. Dit was het geval voor 5 zaken.

([41]) [Vertrouwelijk].

([42]) [Vertrouwelijk].

([43]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 1b.

([44]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 2. Gedurende de gehele duur van een OLAF-onderzoek waarborgt een systeem voor interne advisering en controle als bedoeld in artikel 17, lid 7, van de gewijzigde OLAF-verordening dat i) de activiteiten die OLAF tijdens zijn onderzoek verricht, voldoen aan de beginselen inzake wettigheid, noodzakelijkheid en evenredigheid; ii) de procedurewaarborgen en de grondrechten worden geëerbiedigd, en iii) het EU-recht en het nationale recht correct worden toegepast. Dit onafhankelijke interne wettigheids- en controlemechanisme is momenteel toegewezen aan een team van juridische deskundigen binnen OLAF (het evaluatieteam).

([45]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 3.

([46]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 4c.

Verslaglegging

53. Het Comité merkte op dat de complexiteit van de zaak de reden was die door OLAF het meest werd aangevoerd om de duur van een onderzoek te rechtvaardigen (in 70 % van de zaken). De omstandigheden waarin een onderzoek als complex kan worden beschouwd, kunnen van per zaak verschillen, afhankelijk van het onderwerp en de specifieke omstandigheden. OLAF beroept zich doorgaans op de complexiteit wanneer de documenten talrijk zijn en zich vanwege hun formaat, volume en taal moeilijk laten onderzoeken. De complexiteit wordt ook genoemd wanneer zich problemen voordoen tussen rechtsgebieden en nieuwe juridische kwesties, wanneer de zaak betrekking heeft of kan hebben op een groot aantal personen ([47]) en/of landen, wanneer de reikwijdte van het onderzoek ruim is of wanneer transacties moeilijk te analyseren zijn.

54. Andere redenen die OLAF heeft opgegeven om de duur te rechtvaardigen, zijn interne omstandigheden (bv. personeelskwesties zoals lange afwezigheid van een hoofdonderzoeker of de reorganisatie van een onderzoeksteam), of externe omstandigheden waarover het OLAF geen controle had (bv. moeilijkheden bij de samenwerking met belanghebbenden, wachten op input van EU-instellingen, nationale autoriteiten of andere belanghebbenden, of de gevolgen van de COVID-19-pandemie ([48])).

55. Een andere reden die van invloed was op de duur van de onderzoeken was het toenemend aantal aanvullende onderzoeken tussen OLAF en het EOM. Een derde van de in kaart gebrachte zaken ([49]) betrof aanvullende onderzoeken of zaken waarin was vastgesteld dat het EOM mogelijk bevoegd was, waarbij al deze zaken werden opgeschort in afwachting van antwoorden van het EOM. De onderzoeksactiviteiten werden voornamelijk opgeschort omdat i) moest worden gewacht op het besluit van het EOM om een eigen strafrechtelijk onderzoek in te stellen op basis van het door OLAF opgestelde EOM-misdrijfmelding of ii) in zaken waarbij een EOM-onderzoek was geopend en OLAF dit passend achtte, moest worden gewacht tot het EOM ermee instemde dat OLAF een aanvullend onderzoek uitvoerde.

56. Het Comité heeft de inhoud van de twaalfmaandenverslagen van OLAF beoordeeld aan de hand van alle beschikbare gegevens in elke zaak en heeft daarbij geen discrepanties vastgesteld. In het algemeen is het Comité van mening dat het model voor de verslaglegging aan het Comité, indien correct ingevuld, een betrouwbaar overzicht van de zaak kan bieden. Het is belangrijk de informatie daarin om de zes maanden bij te werken, met bijzondere aandacht voor de corrigerende maatregelen die tijdens de verslagperiode zijn genomen en de doeltreffendheid ervan. Het Comité heeft er reeds op gewezen ([50]) dat wanneer een onderzoek wordt afgerond tijdens het opstellen van het twaalfmaandenverslag, dit OLAF niet ontslaat van zijn verplichting om het Comité in kennis te stellen van de corrigerende maatregelen die tijdens het onderzoek zijn genomen.

Continuïteit van de onderzoeken

a. *Onderbrekingen in de onderzoeksactiviteiten*

57. Het Comité heeft de intensiteit van de onderzoeksactiviteiten tijdens de gehele duur van elke zaak zorgvuldig onderzocht en perioden van inactiviteit vastgesteld in de levenscyclus van het merendeel van de geanalyseerde zaken (27 zaken) ([51]). Bij de meeste zaken traden meerdere perioden van inactiviteit op. Bij 27 zaken constateerde het Comité onderbrekingen van 3-8 maanden ([52]). Bij 6 zaken duurden de onderbrekingen 9-15 maanden ([53]). In vergelijking met de controle van 2024 heeft het Comité geen langere perioden van inactiviteit vastgesteld (bij 4 zaken in de controle van 2024 was er sprake van onderbrekingen van meer dan 16 maanden).

58. Het Comité erkent, zoals consequent is aangegeven, dat de analyse van de duur niet uitsluitend mag worden gebaseerd op het aantal activiteiten in het kader van een onderzoek en de duur daarvan, en dat bij elke analyse rekening moet worden gehouden met het gehele onderzoeksdossier en, overeenkomstig artikel 7, lid 5, van de OLAF-verordening, met de specifieke omstandigheden en complexiteit van elke zaak.

([47]) De geanalyseerde zaken betroffen een reeks natuurlijke personen/rechtspersonen, uiteenlopend van 1 tot 29.
([48]) Deze motivering geldt voor zaken die in 2021 of in het eerste kwartaal van 2022 zijn geopend.
([49]) [Vertrouwelijk].
([50]) Zie Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, punten 38 en 39.
([51]) Beknoptheidshalve: bij vijf zaken werden geen perioden van inactiviteit vastgesteld [vertrouwelijk].
([52]) [Vertrouwelijk].
([53]) [Vertrouwelijk].

59. Het Comité herhaalt ([54]) dat perioden van inactiviteit naar behoren moeten worden geregistreerd en gemotiveerd in het dossier, en dat obstakels of vertragingen waarmee het caseteam tijdens de levenscyclus van een onderzoek wordt geconfronteerd, altijd moeten worden geregistreerd en traceerbaar moeten zijn in het OCM, bv. in de vorm van een notitie in het dossier. Dit zou het bestuur van OLAF in staat stellen de voortgang van een onderzoek doeltreffend te controleren en zou de vereiste mate van transparantie en verantwoordingsplicht waarborgen.

60. In zijn eerdere analyse van de duur merkte het Comité op dat OLAF in sommige gevallen de omstandigheden achter perioden van inactiviteit in het OCM niet naar behoren had geregistreerd ([55]). De in 2024 uitgevoerde analyse ([56]) liet op dit gebied reeds enige verbetering zien ten opzichte van het verleden. In 2025 stelde het Comité een vergelijkbare trend vast, aangezien OLAF van tijd tot tijd onderbrekingen van meer dan drie maanden documenteerde, zodat het Comité de redenen voor dergelijke perioden van inactiviteit kon analyseren. Bij slechts twee zaken stelde het Comité niet-gedocumenteerde onderbrekingen vast waarvoor OLAF geen toereikende uitleg kon geven ([57]).

61. In dit verband prijst het Comité de praktijk om de geleidelijke voortgang van de gegevensanalyse van OLAF in nota's over processtukken te boekstaven en eventuele procedurele obstakels voor het onderzoeksteam te registreren. Ten opzichte van de controle van 2024 stelde het Comité een tendens van verbetering vast, hoewel de praktijk per zaak verschilt.

62. Het Comité zou de onderzoekseenheden ook willen aanmoedigen om in het OCM te registreren welke onderzoeksactiviteiten persoonlijk en/of mondeling plaatsvinden, zoals vergaderingen, telefoongesprekken of videoconferenties (bv. via een opmerking in het dossier), waarbij rekening wordt gehouden met het doel en het belangrijkste resultaat van de onderzoeksactiviteit.

63. Daarnaast merkte het Comité ook op dat OLAF in de meeste gevallen documenten op tijd registreerde, maar dat dit bij enkele zaken met enige vertraging gebeurde (bv. e-mailuitwisselingen daterend van enige tijd voordat zij in het OCM werden ingevoerd). Deze praktijk wijkt af van de behoefte aan duidelijkheid en transparantie in het OCM, dat op zijn beurt van groot belang is voor de gestroomlijnde uitvoering van onderzoeken, het toezicht op het beheer en de controle door het Comité. Het Comité benadrukt daarom dat het belangrijk is om alle relevante documenten onverwijld in het OCM in te voeren en, indien dit onmogelijk is, een toelichting in het dossier te verstrekken en te registreren (e-mailuitwisseling, opmerking in het dossier enz.).

b. *Adviezen van het evaluatieteam*

64. In alle 22 afgesloten zaken analyseerde het Comité ook de adviezen die het evaluatieteam had afgegeven vóór de afsluiting ervan (advies over afsluiting). Het comité constateerde een zekere heterogeniteit in de door het evaluatieteam uitgevoerde analyses van de continuïteit van onderzoeken. In sommige gevallen verwees het advies van het evaluatieteam naar perioden van inactiviteit of de complexiteit van de zaak, zonder toelichting of aanvullende bijzonderheden te verstrekken ter ondersteuning van zijn beoordeling. In andere gevallen werd in het advies eenvoudigweg gesteld dat er geen aanwijzingen voor onnodige vertragingen waren gevonden, hoewel men dat uit de inhoud van het dossier mogelijk wel zou kunnen opmaken.

65. Het Comité sluit zich aan bij zijn eerder geformuleerde standpunt ([58]) dat de aan het einde van het onderzoek uitgevoerde beoordeling van zeer groot belang is voor het toezicht op de efficiëntie van de activiteiten van OLAF. Om ervoor te zorgen dat de adviezen over de afsluiting van zaken zinvol blijven en hun doel bereiken ([59]), herhaalt het Comité dan ook dat zij een onderbouwde en volledige beoordeling van de continuïteit van het onderzoek moeten bevatten, met inbegrip van overwegingen in verband met de duur ervan.

([54]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, punt 44.
([55]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, punten 45 en 46.
([56]) Jaarverslag 2024 van het Comité van toezicht, punt 90.
([57]) [Vertrouwelijk].
([58]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 2; en jaarverslag 2024 van het Comité van toezicht, punt 94.
([59]) Artikel 17 van de OLAF-verordening.

66. Het Comité moedigt OLAF aan een passend evenwicht te vinden tussen het waarborgen van de vertrouwelijkheid en het zorgen voor een doeltreffende wettigheidstoetsing. Om OLAF bij de aanpak van deze kwestie te ondersteunen, heeft het Comité onlangs wetswijzigingen voorgesteld die ervoor zouden zorgen dat het advies van het evaluatieteam over afsluiting als een intern document wordt behandeld, zodat, in voorkomend geval, alleen de conclusies ervan aan externe ontvangers worden meegedeeld ([60]). Hierdoor zou het evaluatieteam beter in staat zijn om zijn rol als onafhankelijke waarborg te vervullen, en de directeur-generaal van OLAF een betrouwbare en zinvolle beoordeling te geven van de wettigheid, evenredigheid en procedurele integriteit van de onderzoeksactiviteiten. Niettemin vertrouwt het Comité er in afwachting van een wijziging van de OLAF-verordening op dat OLAF deze kwestie zal opvolgen om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden van het evaluatieteam zinvol blijven.

Onderzoeksplanning en prioritering

67. Zoals bepaald in de recente wijziging van de GIP's moeten de onderzoekseenheden "zo spoedig mogelijk na de opening van het onderzoek een werkplan voor het onderzoek opstellen" ([61]) en "worden die werkplannen regelmatig bijgewerkt" ([62]). Bovendien schrijven de GIP's voortaan uitdrukkelijk voor dat de hogere leidinggevende van OLAF "toezicht houdt op de uitvoering van de werkplannen" ([63]). Het Comité verheugt zich over deze ontwikkeling en is erkentelijk voor de inspanningen van de directeur-generaal van OLAF bij de uitvoering van aanbeveling 3 van Advies nr. 5/2021.

68. Uit de uitgevoerde analyse bleek dat in 2025 bij 30 % van de zaken geen initieel werkplan voor het onderzoek was opgesteld. De trend is aan het verbeteren, aangezien dit tijdens de controle van 2024 bij 60 % van de zaken het geval was. In 2025 werd bij de overige 70 % van de zaken een initieel werkplan opgesteld, terwijl in 18 % van alle zaken het initiële werkplan ook werd bijgewerkt (ten opzichte van 5,77 % in 2024). De verbetering geldt voor de meeste geanalyseerde onderzoeken (90 % van de zaken) die werden geopend nadat de GIP's in oktober 2021 zijn herzien ([64]). Het Comité herhaalt zijn standpunt dat een consistentere aanpak de activiteiten van OLAF ten goede komt ([65]). Door aan het begin van een onderzoek werkplannen op te stellen en deze zo nodig te actualiseren beschikt het bestuur van OLAF over een concreet instrument waarmee het de duur en de voortgang van de onderzoeken kan controleren en optimaal kan gebruikmaken van zijn personele middelen. Het Comité vertrouwt erop dat artikel 33, leden 1 en 2, van de onlangs goedgekeurde GIP's in de toekomst consistent zullen worden toegepast.

69. Uit de analyse van het Comité bleek ook een zekere mate van heterogeniteit bij de toewijzing van operationele prioriteit aan zaken. Aan vijf onderzoeken die langer dan 36 maanden duurden ([66]), werd uitdrukkelijk prioriteit toegekend. Uit de analyse bleek echter ook dat 22 zaken kort na het verstrijken van die 36 maanden werden afgesloten, zonder dat daaraan uitdrukkelijk operationele prioriteit was toegekend. Het Comité benadrukte dat besluiten om prioriteit te verlenen aan een onderzoek in het dossier moeten worden geregistreerd en dat eventuele latere wijzigingen van die besluiten moeten worden geboekstaafd.

70. De in 2025 door het Comité uitgevoerde analyse van zaken met een looptijd van meer dan 36 maanden leverde meer duidelijkheid op over een aantal kwesties. Ten eerste was er sprake van een daling van deze zaken ten opzichte van 2024 (33 van 327 zaken in 2025 (10 %) ten opzichte van 44 van 333 zaken in 2024 (13 %)), zoals blijkt uit figuur 2, wat een positieve ontwikkeling is. Ten tweede bleek uit de analyse ook dat de meeste onderzoeken na een duur van 36 maanden werden versneld, waardoor de meeste zaken na 36 tot 42 maanden werden afgesloten.

([60]) Zie de standpunten en bijbehorende voorstellen in Advies nr. 1/2026 van het Comité, punt 3.2.3.
([61]) Artikel 33, lid 1, eerste streepje, van de GIP's.
([62]) Artikel 33, lid 2, van de GIP's.
([63]) Artikel 33, lid 3, van de GIP's.
([64]) De verplichting om een werkplan op te stellen is ingevoerd in de GIP's die in oktober 2021 zijn goedgekeurd. Volgens de onlangs goedgekeurde GIP's, die op 1 januari 2026 van kracht zijn geworden, moeten de werkplannen voortaan ook worden geactualiseerd.
([65]) Advies nr. 5/2021 van het Comité van toezicht, aanbeveling 3.
([66]) [Vertrouwelijk].

71. Het Comité merkte ook op dat eind december 2025 van de 22 afgesloten zaken er 16 waren afgesloten met aanbevelingen ([67]) (14 financiële aanbevelingen, 1 tuchtrechtelijke aanbeveling, 2 gerechtelijke aanbevelingen en 6 administratieve aanbevelingen), 5 waren afgesloten zonder aanbevelingen ([68]), en 1 was stopgezet als gevolg van de opening van een onderzoek van het EOM naar dezelfde feiten ([69]).

72. Concluderend stelde het Comité vast dat, wat de continuïteit van de onderzoeken betreft, de duur en de vastgestelde perioden van inactiviteit inderdaad gerechtvaardigd waren. Het Comité is van mening dat slechts een zeer beperkt aantal van de geanalyseerde zaken ([70]) aanleiding geeft tot bezorgdheid over het evenredige karakter van de duur ervan. Het Comité is van mening dat de onderzoeken van OLAF in deze gevallen niet continu waren en dat de onderbrekingen niet gerechtvaardigd waren. In het licht van bovenstaande overwegingen benadrukt het Comité dat het belangrijk is om onderzoeksonderbrekingen tot een minimum te beperken. Het Comité benadrukt ook dat dergelijke perioden van inactiviteit in het dossier duidelijk moeten worden gemotiveerd.

2.6. *Toezicht op de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité van toezicht door OLAF*

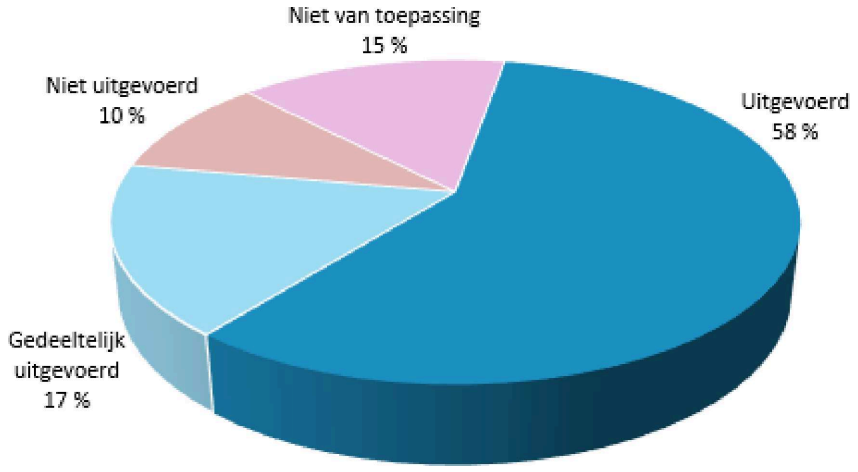
73. Gedurende de gehele verslagperiode heeft het Comité een grondige beoordeling gemaakt van de uitvoering van de aanbevelingen die het in de periode 2021-2024 via zijn adviezen aan OLAF heeft geformuleerd.

74. Het Comité heeft bij zijn beoordeling rekening gehouden met het standpunt van OLAF zoals uiteengezet in zijn jaarverslag over de uitvoering van aanbevelingen, en heeft de concrete maatregelen die zijn genomen om de aanbevelingen uit te voeren zorgvuldig onderzocht. Het Comité heeft zowel de inhoud als de praktische gevolgen van de acties van OLAF geanalyseerd en, waar nodig, om verdere verduidelijkingen en aanvullende ondersteunende documentatie en bewijsstukken verzocht om een alomvattende en objectieve beoordeling te kunnen maken van de mate waarin de aanbevelingen zijn uitgevoerd.

75. Het Comité heeft de mate van uitvoering beoordeeld van in totaal 71 aanbevelingen die het tussen 2021 en 2024 in zijn adviezen heeft geformuleerd. Het was van mening dat 41 aanbevelingen waren uitgevoerd, 12 aanbevelingen gedeeltelijk waren uitgevoerd en 7 aanbevelingen niet waren uitgevoerd, waarbij 11 ervan in de huidige context niet langer van toepassing waren. De percentages worden hieronder weergegeven in figuur 3.

Figuur 3

Beoordeling van de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité van toezicht door OLAF

([67]) [Vertrouwelijk].
([68]) [Vertrouwelijk].
([69]) [Vertrouwelijk].
([70]) [Vertrouwelijk].

76. Ongeveer 70 % van de aanbevelingen waarop deze toezichthoudende activiteiten betrekking hadden, hielden verband met mogelijke wijzigingen in de GIP's. Dergelijke aanbevelingen zijn geformuleerd in verschillende adviezen, en met name in Advies nr. 3/2024 van het Comité van toezicht, waarin het Comité opmerkingen heeft gemaakt over het definitieve ontwerp van nieuwe GIP's die kort daarna moesten worden goedgekeurd.

77. De GIP's vormen een belangrijk procedureel instrument binnen het onderzoekskader van OLAF. Zij bieden onderzoekers duidelijke, alomvattende en operationele richtsnoeren, waardoor de consistentie, rechtszekerheid en procedurele samenhang bij de uitvoering van onderzoeken waarborgen. Met de recente herziening ervan werden twee belangrijke doelstellingen nagestreefd: i) specifieke bepalingen actualiseren om volledige naleving van het toepasselijke rechtskader en de rechtspraak ter zake te waarborgen en ii) de verschillende interne procedureregels zoveel mogelijk consolideren in één enkel samenhangend document, waardoor de versnippering als gevolg van het naast elkaar bestaan van meerdere interne instructies en richtsnoeren wordt aangepakt.

78. Het Comité is dan ook ingenomen met de goedkeuring van de herziene richtsnoeren, ondanks de vertraging die bij de afronding ervan werd opgelopen ten opzichte van het initieel geplande tijdschema. De definitieve versie van de nieuwe GIP's is op 11 november 2025 formeel goedgekeurd en op 1 januari 2026 in werking getreden, wat een belangrijke stap vormt in de richting van meer procedurele duidelijkheid en institutionele samenhang.

79. Na de goedkeuring ervan kon het Comité beoordelen in welke mate zijn aanbevelingen in de nieuwe GIP's waren verwerkt. Uit de analyse van de definitieve tekst blijkt dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij de uitvoering van een groot aantal aanbevelingen van het Comité. Bepaalde aspecten zijn echter slechts gedeeltelijk uitgevoerd of zijn niet opgenomen op de wijze die door het Comité was aanbevolen. Gezien deze openstaande kwesties en gezien de relevantie ervan voor het waarborgen van volledige procedurele robuustheid en naleving van het toepasselijke rechtskader, zal het Comité bij de uitoefening van zijn toezichthoudend mandaat de onderstaande kernpunten nauwlettend blijven monitoren.

80. **Duur van de onderzoeken.** De afgelopen jaren heeft het Comité verschillende aanbevelingen gedaan die erop gericht zijn OLAF beter in staat te stellen om de duur van zijn onderzoeken doeltreffend te beheren. Zoals hierboven uiteengezet, is het Comité ondanks de geboekte vooruitgang van mening dat bepaalde aspecten van cruciaal belang blijven om ervoor te zorgen dat onderzoeken zonder onnodige vertraging kunnen vorderen. Het Comité wijst er met name nogmaals op: i) dat perioden van inactiviteit van meer dan drie maanden moeten worden voorkomen en er in elk geval voor moet worden gezorgd dat dergelijke perioden zorgvuldig worden geregistreerd en naar behoren worden onderbouwd in het OCM; ii) dat het belangrijk is om ervoor te zorgen dat de adviezen van het evaluatieteam die vóór de afsluiting van een OLAF-onderzoek zijn uitgebracht, een alomvattende en goed onderbouwde beoordeling van de continuïteit van het onderzoek bevatten, met inbegrip van overwegingen in verband met de duur ervan, en iii) dat het mogelijk is om een specifieke procedure vast te stellen voor de systematische evaluatie van zaken van meer dan 24 maanden, in combinatie met een duidelijke prioritering van zaken van meer dan 36 maanden, als een doeltreffend mechanisme om de totale duur van onderzoeken te verminderen.

81. **Wijzigingen in de reikwijdte van onderzoeken.** Het Comité merkt op dat in de nieuwe GIP's niet wordt ingegaan op de mogelijkheid om de reikwijdte van een onderzoek te beperken, wegens onbevoegdheid of om andere redenen. Hoewel het Comité erkent dat gevallen waarin de oorspronkelijke reikwijdte van een onderzoek wordt beperkt of gecorrigeerd als uitzonderlijk worden beschouwd, benadrukt het dat dergelijke gevallen zich in de praktijk hebben voorgedaan. Het ontbreken van richtsnoeren laat onzekerheid bestaan over de wijze waarop vergelijkbare situaties moeten worden aangepakt indien zij zich in de toekomst nogmaals voordoen. Daarom is het Comité van mening dat dergelijke scenario's, ook al zijn ze zeldzaam, uitdrukkelijk moeten worden bestreken, zo niet in de GIP's, dan wel via afzonderlijke instructies, om passende richtsnoeren voor onderzoekers, rechtszekerheid en transparantie te waarborgen.

82. **Wederzijdse melding van zaken door OLAF en het EOM**. Het Comité heeft sinds de oprichting van het EOM bijzondere aandacht besteed aan de samenwerking tussen OLAF en het EOM, zoals blijkt uit Advies nr. 2/2021 van het Comité van toezicht over de werkafspraken tussen OLAF en het EOM en de daaropvolgende monitoringactiviteiten ([71]). De praktische interactie en samenwerking tussen de twee bureaus is van cruciaal belang voor de correcte uitvoering van de wederzijdse meldingsplicht. Daarom is het Comité van mening dat de werkafspraken

([71]) Zie Advies nr. 1/2024 over aanvullende onderzoeken van OLAF en het EOM en de daarmee verband houdende follow-upactiviteiten die in het jaarverslag 2024 van het Comité van toezicht zijn opgenomen; zie ook het advies van het Comité van toezicht over de meldingsplicht van OLAF aan het EOM, dat naar verwachting in de eerste helft van 2026 zal worden gepubliceerd.

meer richtsnoeren hadden moeten bieden over de omstandigheden waarin zaken moeten worden overgedragen en de manieren waarop dat moet gebeuren. Het Comité erkent echter ook dat er belangrijke ontwikkelingen worden verwacht in het kader van de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur, die gevolgen zullen hebben voor de wijze waarop de twee instanties samenwerken. Het Comité zal deze voortdurend veranderende kwestie blijven volgen en — binnen de grenzen van zijn mandaat — voor een vlotte samenwerking helpen zorgen.

2.7. *Toezicht op individuele klachten die bij OLAF werden ingediend*

83. Net als elk jaar ontving het Comité in 2025 halfjaarlijkse verslagen en relevante documenten over individuele klachten die door OLAF werden behandeld. De directeur-generaal liet het Comité weten dat OLAF in totaal acht klachten had behandeld. De directeur-generaal gaf ook een overzicht van de klachten die door de Europese Ombudsman waren behandeld. OLAF verschafte automatische toegang tot de betreffende zaken in het OCM, waarin alle relevante documenten en informatie zijn opgenomen ([72]).

84. Het Comité richtte zich op de vijf klachten waarvan de behandeling door OLAF in 2025 werd afgerond (de overige drie werden door OLAF in 2026 beantwoord).

85. Alle geanalyseerde klachten werden ingediend door personeelsleden van de EU. Op grond van artikel 90 bis van het Statuut ([73]) kunnen EU-ambtenaren en andere personeelsleden bij de directeur-generaal van OLAF verzoeken indienen met betrekking tot hun rechten en de wijze waarop zij worden behandeld in het kader van onderzoeken van OLAF. Zij kunnen ook klachten indienen tegen een in het kader van onderzoeken door OLAF verrichte handeling waardoor zij zich bezwaard achten.

86. Het Comité merkt op dat vier klachten zijn ingediend door informanten die het besluit van OLAF om de selectiezaak te seponeren en derhalve geen onderzoek in te stellen, betwisten.

87. Eén klacht had betrekking op een vordering tot materiële en immateriële schadevergoeding op grond van artikel 90 bis van het Statuut van een persoon die betrokken was bij een afgesloten onderzoek, waarbij werd aangevoerd dat het onderzoek van OLAF onrechtmatig was.

88. Het Comité is van oordeel dat OLAF in de bovengenoemde klachten alle klagers voldoende uitleg heeft verschaft en heeft gehandeld in overeenstemming met zijn verplichting krachtens artikel 41, lid 2, punt c), van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie inzake “de plicht van de betrokken diensten, hun beslissingen met redenen te omkleden”.

3. **Samenwerking**

3.1. *Samenwerking met OLAF*

89. In 2025 heeft het Comité zijn vruchtbare samenwerking met OLAF geconsolideerd door een open en zinvolle dialoog te voeren met de directeur-generaal van OLAF en zijn team, en nadat de ambtstermijn van deze laatste was afgelopen, met de waarnemend directeur-generaal en haar team.

90. Het Comité heeft de praktijk voortgezet om de directeur-generaal van OLAF en hun medewerkers uit te nodigen voor zijn maandelijkse vergaderingen om onderwerpen die voor het Comité en de werkzaamheden van OLAF belangrijk zijn, te bespreken en hen hiervan op de hoogte te houden. De leden van het Comité en het secretariaat hielden ook formele en informele vergaderingen met het bestuur en personeel van OLAF in het kader van de voorbereiding van de werkzaamheden van het Comité.

([72]) Overeenkomstig artikel 6, lid 2, van de werkafspraken tussen OLAF en het Comité van toezicht.

([73]) Verordening nr. 31 (EEG), nr. 11 (EGA), tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie: EUR-Lex — 01962R0031-20140501 — NL — EUR-Lex.

91. Het Comité ontving de volgende verslagen van OLAF, in lijn met de bepalingen van de OLAF-verordening en de vastgestelde werkpraktijken: i) verslagen over onderzoeken die langer dan twaalf maanden duurden; ii) verslagen over de aanbevelingen die OLAF sinds 1 oktober 2013 heeft geformuleerd maar waaraan geen gevolg was gegeven, en waarvoor OLAF in het kader van de jaarlijkse controle van 2024 antwoorden van de betrokken autoriteiten heeft ontvangen; iii) verslagen over klachten die bij OLAF zijn ingediend over procedurewaarborgen in het kader van lopende OLAF-onderzoeken; iv) verslagen over zaken waarin informatie is doorgestuurd naar de nationale gerechtelijke autoriteiten; v) een verslag over uitstel op grond van artikel 4, lid 6, van de OLAF-verordening; vi) een verslag over de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité van toezicht door OLAF in 2024, en vii) een verslag over gevallen waarin geen onderzoek geopend is en over gevallen waarin de zaak geseponeerd is.

3.2. *Betrekkingen met belanghebbenden*

92. Het Comité moet verantwoording afleggen aan de instellingen die zijn leden benoemen en is ook een dialoogpartner van de EU-instellingen. Het Comité brengt bij de EU-instellingen verslag uit over zijn activiteiten; het kan op hun verzoek adviezen uitbrengen; het stelt verslagen op over onderzoeksaangelegenheden en wisselt met hen van gedachten op politiek niveau ([74]).

93. Het Comité acht het van belang om regelmatig contact te onderhouden met de EU-instellingen en de partners en belanghebbenden van OLAF teneinde de informatiestroom te verbeteren en feedback te verkrijgen over de prestaties van OLAF. Dit was met name belangrijk tijdens het verslagjaar, met de lopende werkzaamheden voor de evaluatie van de OLAF-verordening en de aanvang van de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur.

94. Het Comité en zijn secretariaat hebben contact gehad met: i) de Groep fraudebestrijding ("GAF") van de Raad (presentatie op 18 juni 2025 van het jaarverslag 2024 door de voorzitter); ii) de Commissie begrotingscontrole ("CONT") van het Europees Parlement (presentatie van het jaarverslag 2024 van het Comité door de voorzitter op 16 oktober 2025), en iii) de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar Bestuur, Piotr Serafin, (die deelnam aan de plenaire vergadering van het Comité van 16 september 2025).

95. Het Comité nam ook deel aan de jaarlijkse interinstitutionele gedachtewisseling over OLAF op 3 november 2025, die werd georganiseerd door het Deense voorzitterschap van de Raad en die gericht was op de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur. Het Comité bevestigde zijn onverminderde steun voor de rol van OLAF als onafhankelijke onderzoeksinstantie die een centrale positie bekleedt binnen de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU. Volgens het Comité moeten er enkele belangrijke instrumenten worden ingevoerd opdat OLAF zijn opdracht ten volle kan vervullen, voortbouwend op de belangrijkste pijlers van continuïteit, onafhankelijkheid en de handhaving van zijn operationele mandaat.

96. Ten eerste benadrukte het Comité dat OLAF de interne controles moet versterken om de duur van onderzoeken te verkorten en ervoor te zorgen dat interventies strategisch worden geprioriteerd. Ten tweede moet OLAF over alle nodige middelen beschikken (personele middelen, financiering, technologie) om te kunnen reageren op steeds geraffineerdere en snel veranderende manieren om fraude te plegen. Ten derde heeft het Comité vanuit een langetermijnperspectief verschillende gebieden in kaart gebracht die zorgvuldig in aanmerking moeten worden genomen bij de komende herziening van de OLAF-verordening ([75]). Enkele gerichte wijzigingen in de OLAF-verordening zijn gerechtvaardigd teneinde de duidelijkheid en de interne samenhang te verbeteren, en uiteindelijk de toepassing en het effect ervan te bevorderen. Tot slot moet ook terdege rekening worden gehouden met uitdagingen die verder gaan dan de OLAF-verordening als zodanig en die betrekking hebben op de bredere fraudebestrijdingsarchitectuur. Zo hangt de handhaving van de bevindingen van OLAF af van andere instanties en bevoegde autoriteiten, wat soms leidt tot langdurige en onzekere procedures. In dit verband zou kunnen worden overwogen de juridische status van de aanbevelingen van OLAF te herzien of de verantwoordingsplicht van de bevoegde autoriteiten voor de follow-up ervan te versterken.

([74]) Artikel 15, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013: "Het Comité van toezicht voorziet de directeur-generaal van adviezen, die in voorkomend geval vergezeld gaan van aanbevelingen, onder meer betreffende de middelen die nodig zijn om de onderzoekstaak van het Bureau [OLAF] uit te voeren, alsook betreffende onderzoeksprioriteiten van het Bureau en betreffende de duur van de onderzoeken. Die adviezen kunnen worden uitgebracht op eigen initiatief, op verzoek van de directeur-generaal of **op verzoek van een instelling, orgaan of instantie**, maar mogen geen inmenging in de verrichting van lopende onderzoeken vormen. […] De instellingen, organen of instanties ontvangen een kopie van de overeenkomstig de derde alinea gegeven adviezen."

([75]) Deze aanbevelingen worden uitvoerig gepresenteerd in Advies nr. 1/2026 van het Comité van toezicht bij het evaluatieverslag van de Commissie over de toepassing en het effect van de OLAF-verordening en hierboven samengevat in punt 2.3 "Ontwerpadvies bij het evaluatieverslag van de Commissie over de OLAF-verordening".

97. Voorts nam het Comité op 10 november 2025 deel aan de uitvoeringsdialoog over de herziening van de fraudebestrijdingsarchitectuur met commissaris Serafin.

4. **Administratie en middelen**

4.1. ***Werkmethoden van het Comité van toezicht***

98. Tussen januari en december 2025 hield het Comité elf plenaire vergaderingen, in hybride of fysieke vorm. Voor elk belangrijk onderzocht onderwerp werd door het Comité een rapporteur aangewezen. De rapporteurs werkten samen met het secretariaat bij de voorbereiding van ontwerpverslagen die werden opgesteld voor bespreking tijdens de plenaire vergaderingen; zij hielden ook informele en formele vergaderingen met het betrokken OLAF-personeel en het secretariaat over het opstellen van adviezen. Ook de voorzitter, de rapporteurs en de leden van het secretariaat kwamen regelmatig bijeen om aan bepaalde punten te werken.

99. In de loop van 2025 werd het Comité in zijn volle samenstelling van vijf leden hersteld.

100. Na de terugtrekking van de heer Thierry Cretin in juli 2024 werd een ander lid benoemd van de reservelijst die is opgenomen in het besluit tot benoeming van de leden van het Comité van toezicht van OLAF ([76]). Dit lid trok zich kort daarna terug, wat leidde tot de benoeming van de heer Andrei-Atila-Luca Chendi op 1 oktober 2025.

101. Na de terugtrekking van mevrouw Teresa Anjinho in februari 2025, werd mevrouw Maria Stylianidi op 6 mei 2025 benoemd.

4.2. ***Het secretariaat***

102. Tijdens 2025 bleef het secretariaat de leden van het Comité ondersteunen bij de efficiënte uitvoering van hun taken, hetgeen heeft bijgedragen tot een versterking van de onafhankelijkheid van OLAF. Het Comité wijst er, net als in het vorige verslag ([77]), op dat het secretariaat over voldoende middelen moet beschikken om zowel het Comité van toezicht als de toezichthouder op de procedurewaarborgen te ondersteunen en de noodzakelijke scheiding van taken tussen beide organen te waarborgen.

103. In dit verband was het Comité ingenomen met de aanwerving van twee bijkomende juridisch medewerkers bij het secretariaat in 2025.

104. Tegelijkertijd vertrok het hoofd van het secretariaat in februari 2025, waarna het resterende lid van het secretariaat dat het hoogst in rang was de functie van waarnemend hoofd van het secretariaat vanaf maart 2025 op zich nam. De aanwervingsprocedure voor een nieuw hoofd van het secretariaat werd begin 2026 afgerond, waarbij de benoeming van een nieuw hoofd van het secretariaat werd gepland voor 1 april 2026.

105. Na het vertrek van een administratief assistent werd eveneens een aanwervingsprocedure voor een administratief assistent opgestart.

106. Het Comité was in overeenstemming met de toepasselijke regels betrokken bij alle aanwervingsprocedures. Ambtenaren die in het secretariaat tewerkgesteld zijn, vragen noch aanvaarden van welk(e) regering, instelling, orgaan, instantie of agentschap dan ook instructies voor de vervulling van de toezichthoudende taken van het Comité. De betrokkenheid van het Comité bij deze aanwervingsprocedures waarborgt het onafhankelijke karakter van de selectieprocedure.

107. Het secretariaat bleef het hele jaar, net als de rest van de Commissie, zijn werkzaamheden op hybride wijze fysiek en online verrichten en voerde het werkprogramma uit zoals met het Comité was overeengekomen.

([76]) Besluit (EU, Euratom) 2022/521 van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 28 maart 2022 betreffende de benoeming van de leden van het Comité van toezicht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

([77]) Jaarverslag 2024 van het Comité van toezicht, punt 114.

108. Het secretariaat blijft (sinds maart 2017) administratief verbonden met het Bureau voor het beheer en de afwikkeling van de individuele rechten (PMO) van de Europese Commissie, hoewel het zich in een andere beveiligingszone op het terrein van OLAF bevindt. Het Comité heeft bij veel gelegenheden in het verleden — meest recentelijk in zijn Advies nr. 1/2026 — zijn zorgen geuit over de vraag of de band tussen zijn secretariaat en het PMO organisatorisch de best passende optie is.

4.3. ***Begrotingsvraagstukken***

109. De begroting van het Comité voor 2025 bedroeg 200 000 EUR. Aangezien het Comité zijn werkzaamheden gedurende een deel van het jaar in beperkte samenstelling verrichte, bedroeg het daadwerkelijk uitbetaalde bedrag aan het einde van 2025 139 982,39 EUR, wat ongeveer 70 % van het totale bedrag is.

110. De gesubdelegeerd ordonnateur die verantwoordelijk is voor de uitgaven, is de directeur van het PMO.